

Németország politikai és gazdasági helyzete az amerikai elnökválasztás és a „jelzőlámpa-koalíció” bukása árnyékában

Juhász Imre volt külgazdasági szakdiplomata, a *Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK)* német tagozatának elnökségi tagja

2021. december 8.: A „jelzőlámpa-koalíció” létrejött
(Fotó: DPA)

A németországi politikai közélet és a gazdaság egyes főbb eseményei és kihívásai

Németország és ezzel párhuzamosan az EP-választások után újjászerveződő Európai Unió nemzetközi súlyának csökkenése

Szeptember: tartományi választások három keleti tartományban

(AfD előretörése, BSW megjelenése, „Die Linke” eltűnőben – kormányalakítási nehézségek Tübingiában és Szászországban)

November 6. a takarékos költségvetéshez/az adósságfék betartásához ragaszkodó *Christian Lindner pénzügyminiszter* eltávolítása, az FDP, mint kormányzati tényező kiválása → a „jelzőlámpás koalíció” bukása → dec. 16. bizalmi válság felvetése a Bundestagban → febr. 23. szövetségi választások (Merz vs. Scholz → új szövetségi kormány alakulása (valószínűleg: CDU/CSU-SPD nagykoalíció))

Gazdasági helyzet/válság:

GDP csökkenése „öt bölcs szerint” 2023-ban -0,3 %, 2024-ben -0,1 %, 2025-ben 0,4 %,

DHK szerint 2024-ben -0,2 %, 2025-ben 0,0 %

Költségvetés: (deficit: 2023 -2,9 %, 2024: -2,1 %), vita az adósságfék megtartásáról vagy feloldásáról

A német gazdaság, illetve feldolgozóipar kihívásai: rendelésihiány, szakképzett munkaerő hiánya, bürokrácia túlburjánzása/engedélyezési eljárások lassúsága, infrastrukturális fejlesztések elhanyagolása, magas energiaköltségek, K+F elhanyagolása, dekarbonizáció, digitalizáció, demográfiai kihívások.

Nemzetközi kihívás: 2025. január 20. Donald Trump hivatalba lépése, kereskedelmi háború veszélye

„A recesszió határán” - a bruttó hazai termék mennyiségének változása, az előző negyedévihez képest a Szövetségi Statisztikai Hivatal adatai alapján

**Bruttoinlandsprodukt, preisbereinigt (saison- und kalenderbereinigte Werte nach X13)
Veränderung gegenüber dem Vorquartal in Prozent**

2023				2024		
Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
0,1	-0,2	0,2	-0,4	0,2	-0,3	0,1

A bruttó hazai termék alakulása 2024 III. negyedévében, nemzetközi összehasonlításban

Bruttoinlandsprodukt, preis-, saison- und kalenderbereinigt 3. Quartal 2024

Veränderung in %

	USA	Euroraum	EU 27	Frankreich	Italien	Spanien	Deutschland
Vorquartal	0,7	0,4	0,3	0,4	0,0	0,8	0,1
Vorjahresquartal	2,7	0,9	1,0	1,3	0,4	3,4	-0,3

Vorquartal: Veränderung gegenüber dem 2. Quartal 2024;

Vorjahresquartal: Veränderung gegenüber dem 3. Quartal 2023.

Quelle: Eurostat sowie eigene Berechnungen.

Christian Lindner (FDP) pártelnök, volt pénzügyminiszter a jelzőlámpás koalíció bukásáról és az új választások szükségességéről

Christian Lindner: A jelzőlámpás koalíciónak már nem volt közös gazdaságpolitikai alapfelfogása. „A *Scholz-kormány* azért is bukott meg, mert a kabinetben már nem ugyanarról az országról beszéltünk. Aki nem tudja közösen leírni az olyan kihívásokat, mint például a gazdasági fordulat szükségessége, annak a leküzdésében is kudarcot kellett vallania.” Az új választások lehetőséget is jelentenek *Németország* számára a gazdasági fordulat elérésére. (Forrás: *FDP Freibrief*.)

Constanze Stelzenmüller elemzése a „*Financial Times*”-ban (nov. 20.)

Németország saját magának köszönheti, hogy ennyire szorult helyzetbe került, hiszen elveszti a külföld rokonszenvét, és odahaza politikai bizonytalanság ütött be.

A kormány az egyik politikai hibát követte el a másik után, miközben a hármas tagjai nyilvánosan civakodtak egymással.

A gazdaság alig-alig képes elkerülni a recessziót, feljött a jobboldal, valamint politikai gyújtogató *Sara Wagenknecht* vezette nacionalista baloldal. Alapvető reformígéretet szálltak el, nem jutott rájuk pénz. A hatalom külső megítélése a kiábrándulás, a döbbenet és a bizalmatlanság között váltakozik.

Még Párizssal és Varsóval is mélypontra jutottak a kapcsolatok. A *Scholz-kabinet* ugyanis gyakran egyoldalú lépésekhez folyamodott, például a migráció, a szénhidrogének kiváltása, a kínai elektromos autókra kirótt vámok ügyében. Az meg, hogy a kancellár felhívta Putyint, különösen mély megvetést és dühöt váltott ki. *Scholz* elszigeteltségét csak súlyosbítja, hogy nem ad az ukránoknak Taurus-rakétákat.

Tisztségére most a *CDU* vezére, *Merz* pályázik, de össze kell fognia a szociáldemokratákkal, továbbá valószínűleg a zöldekkel. Féken kell tartania a szélsőségeket, újra versenyképesé kell tennie a gazdaságot, ismét vissza kell helyeznie országát az EU és a NATO közepére, valamint meg kell birkóznia a bosszúszomjas *Trumppal*. Ezen felül valamit kezdenie kell *Putyinnal*, aki le akarja igazni *Ukrajnát*, továbbá feladatot ad neki az egyre nyomuló *Kína* is.

Nem sok támogatásban reménykedhet a határon túlról, mert *Németország* leginkább önmaga miatt került ekkora kalamajkába. *Merz*nek azt kell tennie, amit *Merkel* csinált a járvány csúcspontján: kiállt az emberek elé és megmondta, hogy súlyos a helyzet. Ez talán lehetne egy új kezdet kiindulópontja az új kormányfő részéről.

Jobb ha készülünk: a német ipar válsága csak a kezdet lehet (Csath Magdolna, www.novekedes.hu, 2024. november 7.)

A német gazdaság innovativitás tekintetében az Európai Innovációs Teljesítménytáblán 2024-ben a 9. helyen van, megelőzi például *Ausztria, Dánia, Finnország és Svédország* is.

Ezen belül különösen rossz a teljesítménye a digitalizáltság (19. hely, *Magyarország* is megelőzi 18. helyével!), az innovációs rendszerek korszerűsége (15. hely) és a tudás, felkészültség (16. hely) tekintetében.

A cégek GDP arányos K+F ráfordításai a feldolgozóiparban bár nem alacsonyak, de 2019 óta csökkenő értéket mutatnak, míg például az osztrák vagy a dán érték nő. ...

A képzettség és az innovációs ráfordítások területén érezhető lemaradás gátolja a termelékenység javulását, ami szintén versenyképesség-rontó tényező.

Az egy ledolgozott munkaóra jutó termelékenység, a 2015 évet bázisnak tekintve, a német feldolgozóiparban 2023-ban csupán 9,7 százalékpontnyit javult, míg például a cseh termelékenység javulás 39,3, a lengyel 20,3 és a dán 20,5 százalékpont. (Eurostat 2024. október 31-i adatok).

Jobb ha készülünk: a német ipar válsága csak a kezdet lehet (Csath Magdolna, www.novekedes.hu, 2024. november 7., folytatás)

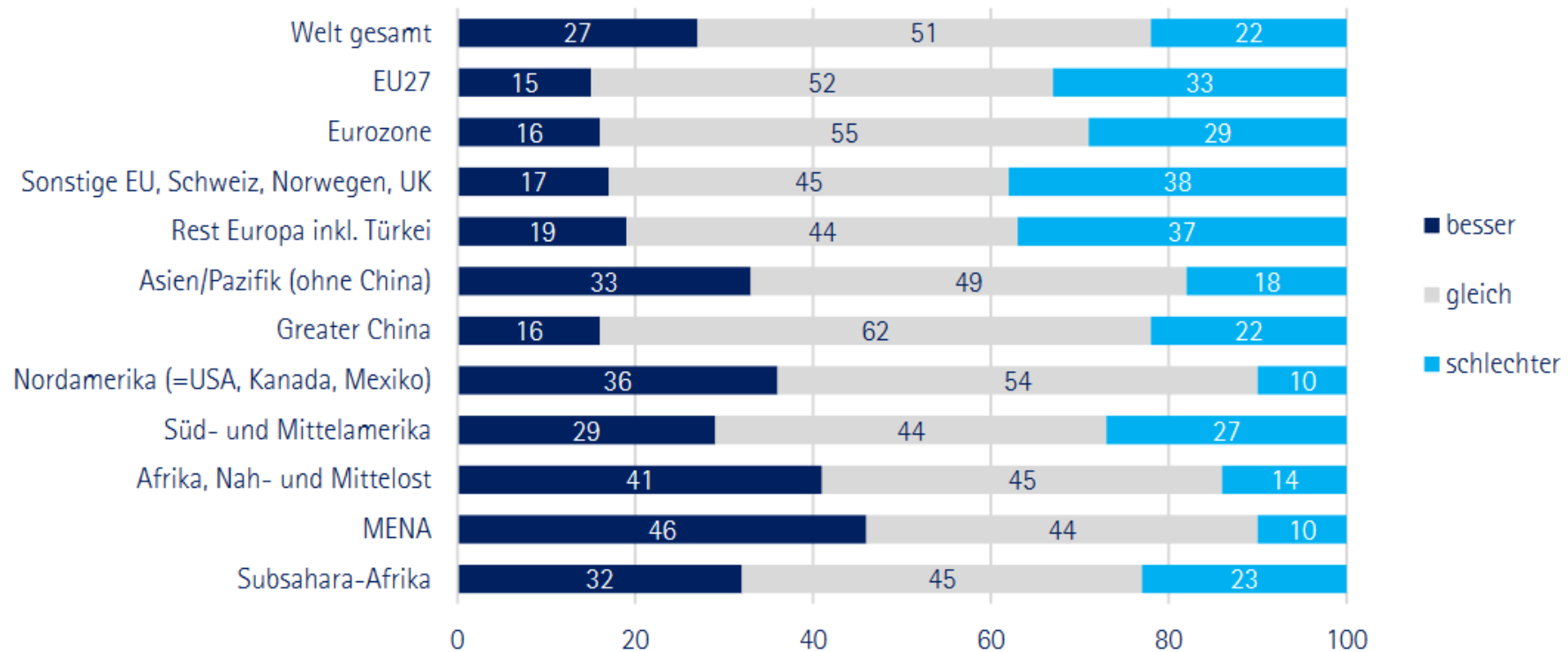
A német feldolgozóiparnak mára jelentős innovációs, tudás és termelékenységi hiányosságai halmozódtak fel. Összességében tehát a mai gondokat a következőkben foglalhatjuk össze:

- a korábbi jelentős profitok innovációba, tudásba való forgatásának elmaradása, helyette jelentős kifizetések a tulajdonosoknak.
- Ezeknek is köszönhetően jelentkeznek az innovációs problémák, tudásdeficit, termelékenységi elmaradás, „közepes technológiai fejlettségi szintbe” és tömegtermelésbe szorulás, a járműipar a piaci versenyben könnyen megelőzhetővé válik, mivel az ágazat lassan ébred rá arra, hogy romlott a versenyképessége, s ezért a versenytársakhoz képest a lemaradás be is következik.

Ezeket a gondokat tetőzte a pandémia, majd az energiaválság, a „zöldítési” problémák, a csökkenő európai és világkereslet, a kínai piac problémái, magas költségszint, a versenytársak folyamatos erősödése

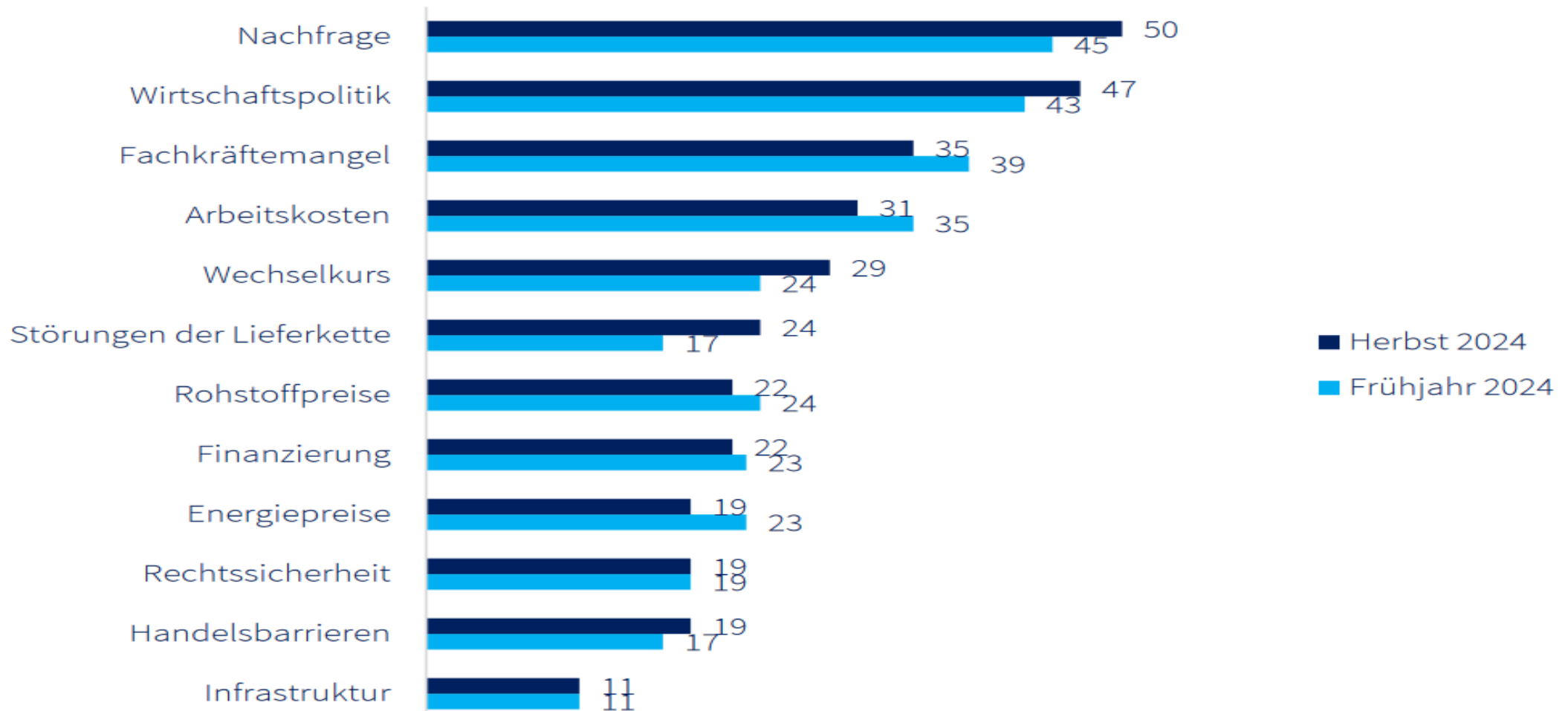
A német érdekeltségű vállalatok konjunkturális várakozásai a vegyes kamarai hálózat őszi felmérése alapján (www.dihk.de)

Konjunkturerwartungen der Unternehmen weltweit (Anteil der Nennungen in Prozent)

A következő 12 hónap külpiaci kockázatai a vegyes kamarai hálózat őszi felmérése alapján (www.dihk.de)

Geschäftsrisiken der Unternehmen in den kommenden zwölf Monaten (in Prozent, Mehrfachantworten möglich)

Az Ifo üzleti légkör (aktuális helyzet + várakozások) alakulása 2023 novembere óta

ifo Geschäftsklima Deutschland

(Indexwerte, 2015 = 100, saisonbereinigt)

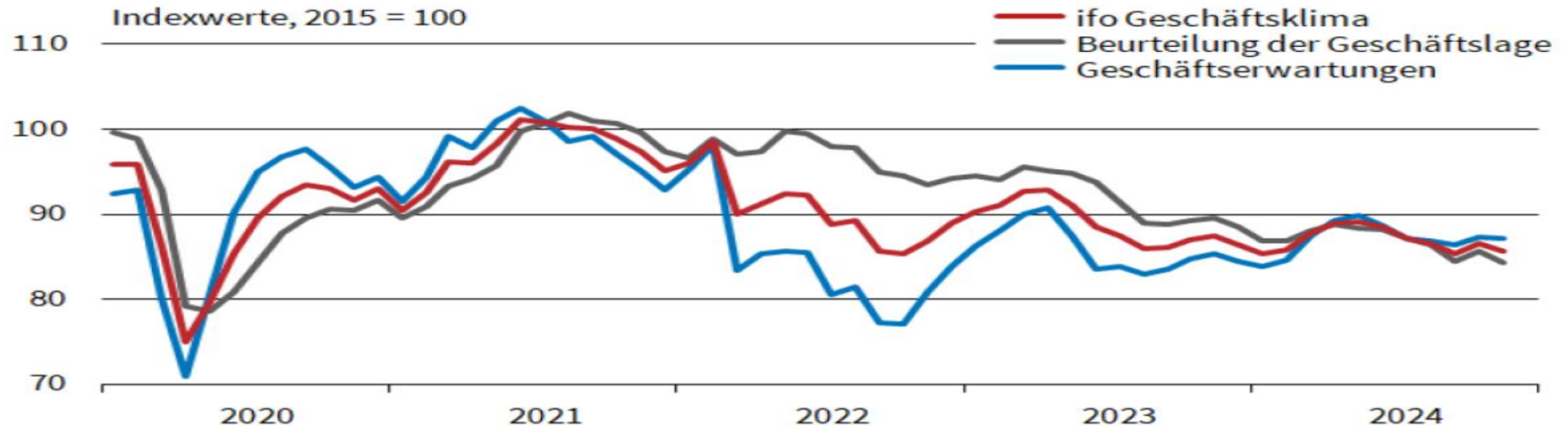
	11/23	12/23	01/24	02/24	03/24	04/24	05/24	06/24	07/24	08/24	09/24	10/24	11/24
Klima	87,4	86,4	85,4	85,8	87,8	89,0	89,1	88,5	87,1	86,6	85,4	86,5	85,7
Lage	89,5	88,5	86,9	86,9	88,1	88,8	88,3	88,2	87,1	86,4	84,4	85,7	84,3
Erwartungen	85,3	84,4	83,9	84,6	87,5	89,2	89,8	88,7	87,1	86,8	86,4	87,3	87,2

Quelle: ifo Konjunkturumfragen.

© ifo Institut

A kb. 9 ezer vállalat megkérdezése alapján számított Ifo-index alakulása 2020 és 2024 novembere között

ifo Geschäftsklima Deutschland^a Saisonbereinigt

^a Verarbeitendes Gewerbe, Dienstleistungssektor, Handel und Bauhauptgewerbe.

Quelle: ifo Konjunkturumfragen, November 2024.

© ifo Institut

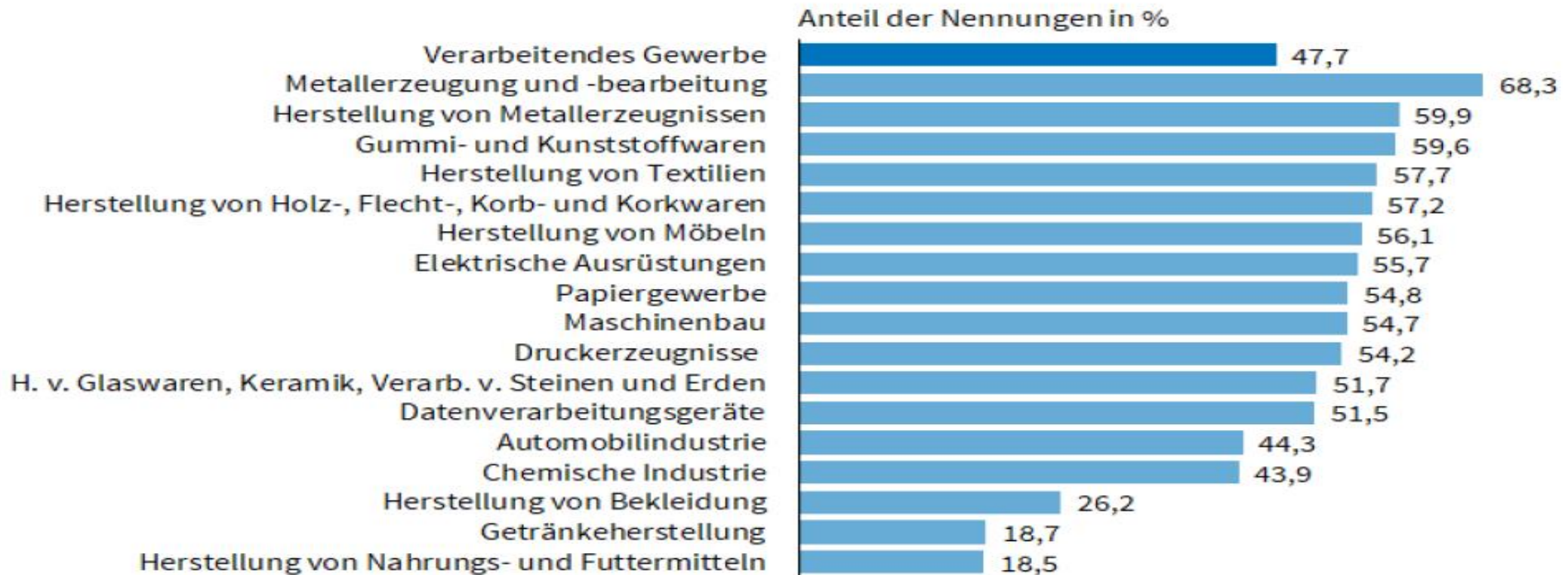
Das ifo Geschäftsklima basiert auf ca. 9.000 monatlichen Meldungen von Unternehmen des Verarbeitenden Gewerbes, des Dienstleistungssektors, des Handels und des Bauhauptgewerbes. Die Unternehmen werden gebeten, ihre gegenwärtige Geschäftslage zu beurteilen und ihre Erwartungen für die nächsten sechs Monate mitzuteilen. Sie können ihre Lage mit "gut", "befriedigend" oder "schlecht" und ihre Geschäftserwartungen für die nächsten sechs Monaten als "günstiger", "gleich bleibend" oder "ungünstiger" kennzeichnen. Der Saldowert der gegenwärtigen Geschäftslage ist die Differenz der Prozentanteile der Antworten "gut" und "schlecht", der Saldowert der Erwartungen ist die Differenz der Prozentanteile der Antworten "günstiger" und "ungünstiger". Das Geschäftsklima ist ein transformierter Mittelwert aus den Salden der Geschäftslage und der Erwartungen. Zur Berechnung der Indexwerte werden die transformierten Salden jeweils auf den Durchschnitt des Jahres 2015 normiert.

Ifo: novemberben kissé javultak az exporttal kapcsolatos várakozások, még nincs negatív Trump-hatás

- Az ifo exportindex az októberi -6,5 pontról -5,9 pontra emelkedett.
- *Klaus Wohlrabe*, az intézet kutatásvezetője: „A vállalatok elbizonytalanodtak, de még várják, hogy *Trump* végül milyen kereskedelempolitikát fog megvalósítani. Ráadásul a dollár jelentősen felértékelődött a választások óta, ami kedvezhet az exportőröknek.”
- Általánosságban elmondható, hogy az ipar meglehetősen óvatosan tekint a külföldi üzletmenet alakulására. A fémipar továbbra is a legsúlyosabban érintett, ahol jelentős exportcsökkenés várható. Az autóiipari vállalatok szintén visszaesésre számítanak, de nem olyan erősre, mint az előző hónapban. A gép- és berendezésgyártásban hónapok óta enyhén negatív tendencia figyelhető meg. A vegyiparban a pozitív és a negatív kilátások szinte kiegyenlítődtek. Az élelmiszer- és italgyártók vannak a legjobb helyzetben, és az export növekedésére számítanak.

A rendelésállomány hiányát jelző vállalatok aránya a müncheni Ifo gazdaságkutató intézet 2024 októberi felmérése szerint

Auftragsmangel im Verarbeitenden Gewerbe

Quelle: ifo Konjunkturumfragen, Oktober 2024.

© ifo Institut

A Német Ipari és Kereskedelmi Kamara (DIHK) 2024 őszi növekedési előrejelzése

DIHK-BIP-Prognose 2024/2025

Veränderung gegenüber Vorjahr, in Prozent, preisbereinigt, verkettet

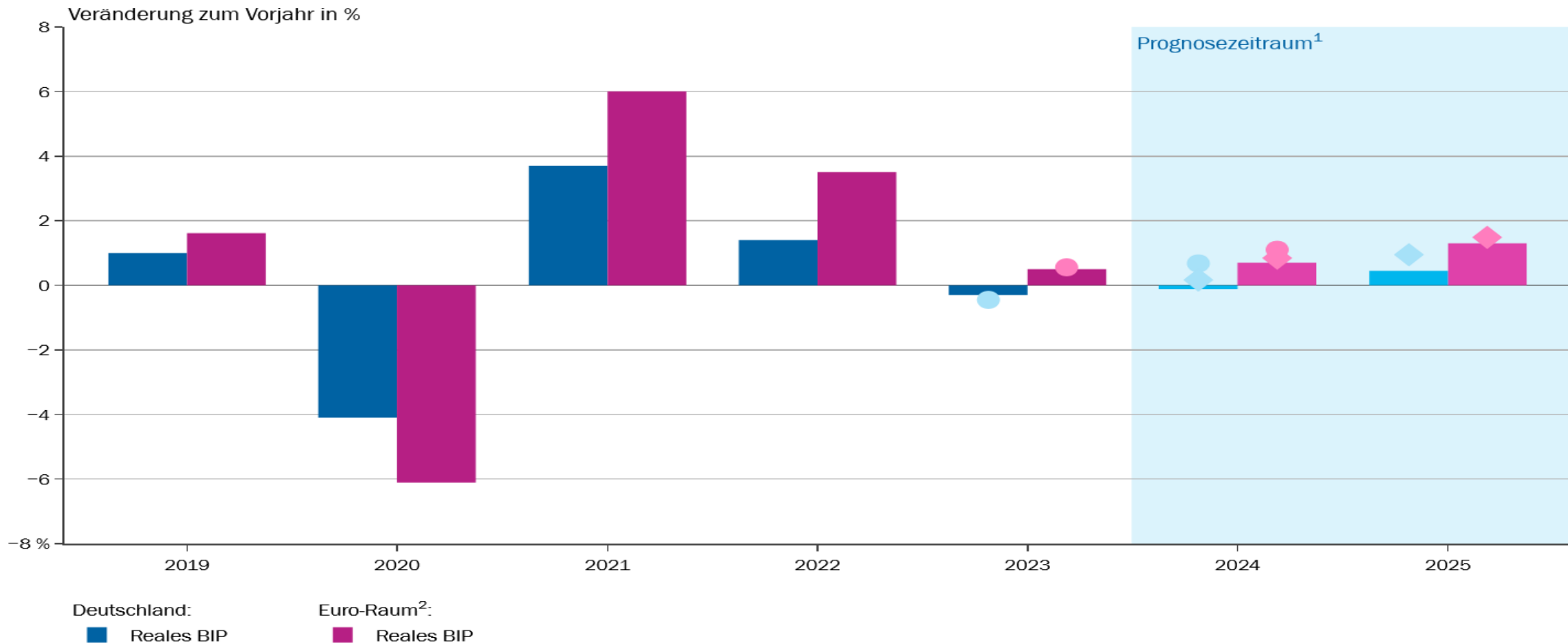
	2023	DIHK-Prognose 2024	DIHK-Prognose 2025
BIP	-0,3	-0,2	0,0
Private Konsumausgaben	-0,4	0,0	0,5
Konsumausgaben des Staates	-0,1	2,0	1,0
Bruttoanlageinvestitionen	-1,2	-3,2	-0,1
– Ausrüstungen	-0,8	-6,5	-1,0
– sonstige Anlagen	4,7	3,5	2,5
– Bauten	-3,4	-3,5	-0,5
Export (Waren und Dienstleistungen)	-0,3	0,0	0,0
Import (Waren und Dienstleistungen)	-0,6	-0,5	1,0

A független szakértői tanács előrejelzése szerint az euró-övezet gazdasági növekedése 2024-ben és 2025-ben is meghaladja a német GDP bővülését

Konjunktureller Ausblick für Deutschland und Europa

BIP in Deutschland und im Euro-Raum

A független szakértői tanács előrejelzése a német, az európai és a világgazdaság egyes mutatóira vonatkozóan

	2023	2024 ¹	2025 ¹
Deutschland			
BIP-Wachstum ²	- 0,3	- 0,1	0,4
Inflationsrate	5,9	2,2	2,1
Arbeitslosenquote ³	5,7	6,0	6,1
Lohnwachstum ⁴	6,6	5,2	3,5
Finanzierungssaldo ⁵	- 2,6	- 2,1	- 1,9
Euro-Raum			
BIP-Wachstum ^{2,6}	0,5	0,7	1,3
Inflationsrate ⁷	5,4	2,4	2,1
Weltwirtschaft			
BIP-Wachstum ^{2,6}	2,8	2,6	2,6
Inflationsrate	5,3	4,6	3,0

Donald Trump vámemelési terveinek hatása a német gazdaságra

- A német kormány olyan modellekre hivatkozik, amelyek szerint *Trump* vámtervei középtávon 0,5-2,3 százalékkal csökkentenék a globális gazdasági teljesítményt. Németországban a bruttó hazai termék akár 1,4 százalékkal is zsugorodna.
- A *kölni IW gazdaságkutató intézet* attól tart, hogy *Németország* négy év alatt akár 180 milliárd eurónyi jólétet is veszítene. *Trump* vámemelései jövőre mintegy 0,3 százalékkal, a következő években pedig akár 1,2 százalékkal is csökkenthetik a GDP-t.
- A *Berenberg Bank* 0,5 százalékról 0,3 százalékra csökkentette a 2025. évre vonatkozó növekedési előrejelzését.
- *Jens Nagel*, a *Bundesbank* elnöke szerint „ha a vámtervek megvalósulnak, az a német gazdasági teljesítmény egy százalékába kerülhet.”

A CDU-CSU a február 23-i választások esélyei a november 25-i állapot szerint (Forrás: Business Insider)

Az *Allensbach*, a *Forsa*, az *Infratest-Dimap*, az *Insa*, a *YouGov* és a *Forschungsgruppe Wahlen* új felmérései állnak rendelkezésre. E hat felmérés átlaga szerint

- a CDU/CSU 33,3 %-kal egyértelműen vezet,
- a második helyen az AfD áll, amely 18,1 %-ra erősödött,
- az SPD november eleje óta 0,6 pontot veszített, 14,9 %-ra,
- a Zöldek 1,1 százalékpontot nyertek 11,5 %-ra. A jelzőlámpás rendszer felbomlása óta 100 %-kal, 140 ezerre nőtt a Zöldek taglétszáma.
- A legnagyobb vesztes a *Sahra Wagenknecht szövetség (BSW)*, amely egy felmérés szerint a Bundestagba való bejutáshoz szükséges 5 %-os küszöb alá esik, átlagosan azonban még mindig jóval 5 % felett van.
- Az FDP és a Baloldal minimálisan erősödött a felmérésekben, de továbbra is 5 % alatt vannak.

A kormány elveszítette parlamenti többségét, a kancellár csakhamar távozik hivatalából

Német politikusok népszerűségi sorrendje (Forrás: Handelsblatt/INSA, nov. 11.)

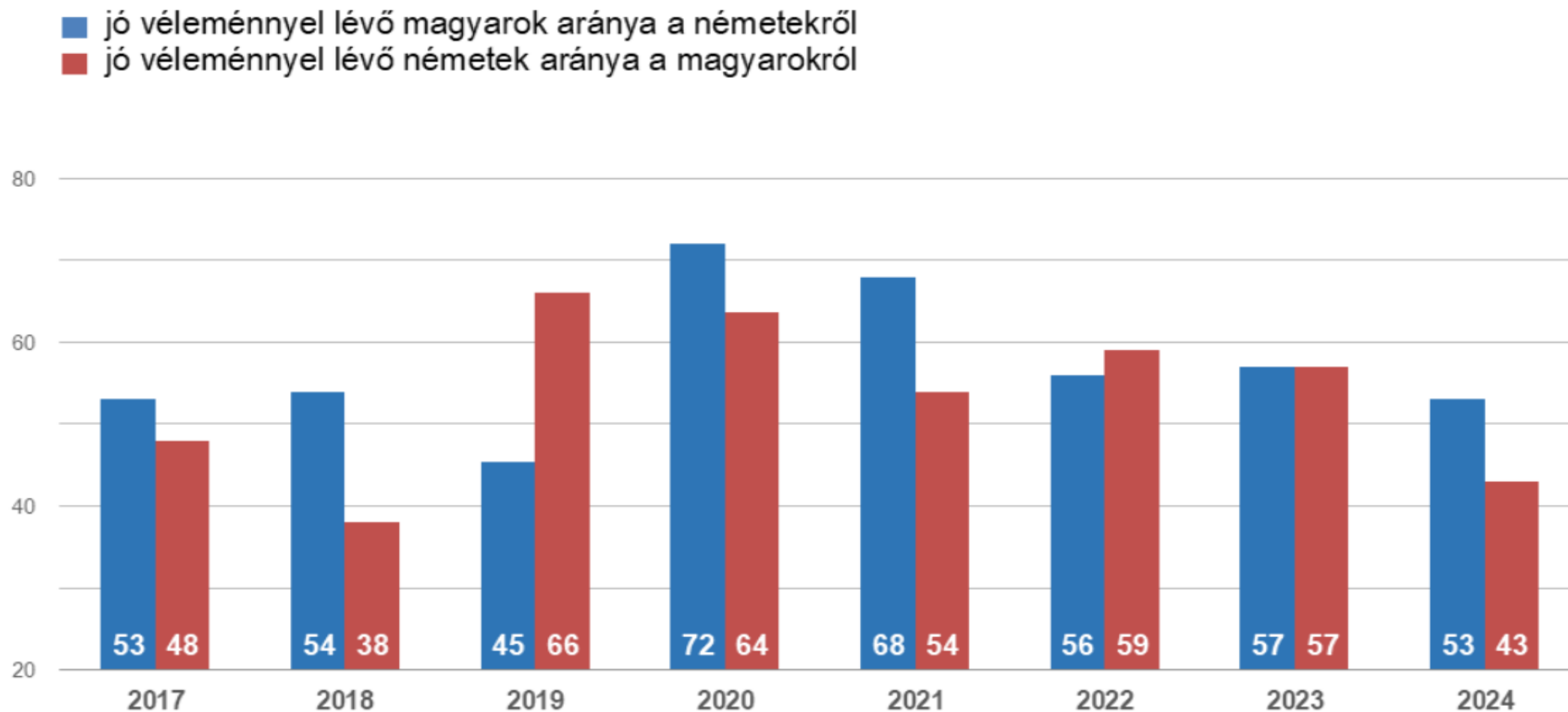
1.	Boris Pistorius, SPD	53,1 %
2.	Markus Söder, CSU	47,5 %
3.	Hendrik Wüst, CDU	45,3 %
4.	Friedrich Merz, CDU	43,4 %
5.	Boris Rhein, CDU	42,0 %
6.	Lars Klingbeil, SPD	41,3 %
7.	Cem Özdemir, Grüne	40,2 %
8.	Carsten Linnemann, CDU	38,9 %
9.	Sahra Wagenknecht, BSW	38,5 %
10.	Matthias Miersch, SPD	37,8 %
11.	Wolfgang Kubicki, FDP	37,7 %
12.	Hubert Aiwanger, Freie Wähler	36,6 %
13.	Franziska Brantner, Grüne	36,1 %
14.	Alice Weidel, AfD	35,8 %
15.	Robert Habeck, Grüne	35,8 %
16.	Christian Lindner, FDP	34,8 %
17.	Annalena Baerbock, Grüne	34,8 %
18.	Nancy Faeser, SPD	32,8 %
19.	Olaf Scholz, SPD	32,7 %
20.	Tino Chrupalla, AfD	32,6 %

Németország legfontosabb exportpiacai és import beszerzési forrásai 2023-ban (md. €, változás és részarány %-a) a destatis adatai alapján

1	USA	157 944	1.1	10.1
2	Frankreich	116 762	-1.2	7.5
3	Niederlande	111 510	-0.7	7.1
4	China*	97 320	-8.8	6.2
5	Polen	89 274	-3.7	5.7
6	Italien	84 658	-5.1	5.4
7	Österreich	79 013	-12.5	5.1
8	Großbritannien	78 323	6.2	5.0
9	Schweiz	66 565	-5.7	4.3
10	Belgien	60 364	-4.1	3.9
11	Spanien	53 141	6.4	3.4
12	Tschechien	52 388	-6.2	3.4
13	Ungarn	31 564	-4.3	2.0
14	Türkei	30 683	13.8	2.0
15	Schweden	29 352	-1.3	1.9
16	Dänemark	21 935	-8.6	1.4
17	Rumänien	21 494	3.3	1.4
18	Republik Korea	20 421	-5.1	1.3
19	Japan	20 235	-1.3	1.3
20	Mexiko	18 939	15.8	1.2
21	Slowakei	17 662	1.7	1.1
22	Indien	16 465	10.7	1.1

1	China*	155 737	-19.2	11.5
2	Niederlande	103 279	-10.2	7.6
3	USA	94 406	1.1	7.0
4	Polen	80 470	2.7	5.9
5	Italien	70 986	-3.0	5.2
6	Frankreich	68 857	-1.6	5.1
7	Tschechien	60 630	2.4	4.5
8	Österreich	53 835	-7.4	4.0
9	Belgien	52 567	-16.6	3.9
10	Schweiz	51 741	-7.1	3.8
11	Spanien	38 611	2.3	2.9
12	Ungarn	36 878	8.0	2.7
13	Großbritannien	36 785	-8.8	2.7
14	Norwegen	30 547	-51.6	2.3
15	Japan	25 537	0.5	1.9
16	Irland	25 406	-11.0	1.9
17	Türkei	24 276	-1.8	1.8
18	Slowakei	20 589	5.5	1.5
19	Rumänien	19 330	9.6	1.4
20	Schweden	18 703	0.1	1.4
21	Taiwan	15 808	-7.1	1.2
22	Dänemark	14 627	-8.5	1.1

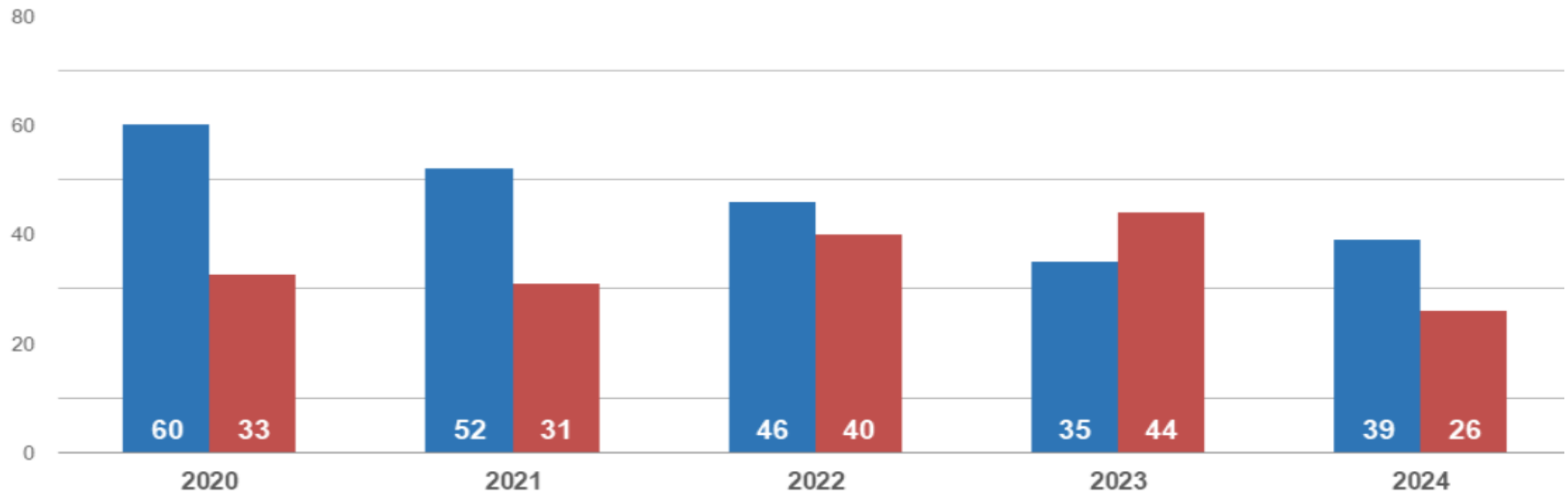
Németek és magyarok kölcsönös megítélése a 2024. évi Német-Magyar Barométer tükrében

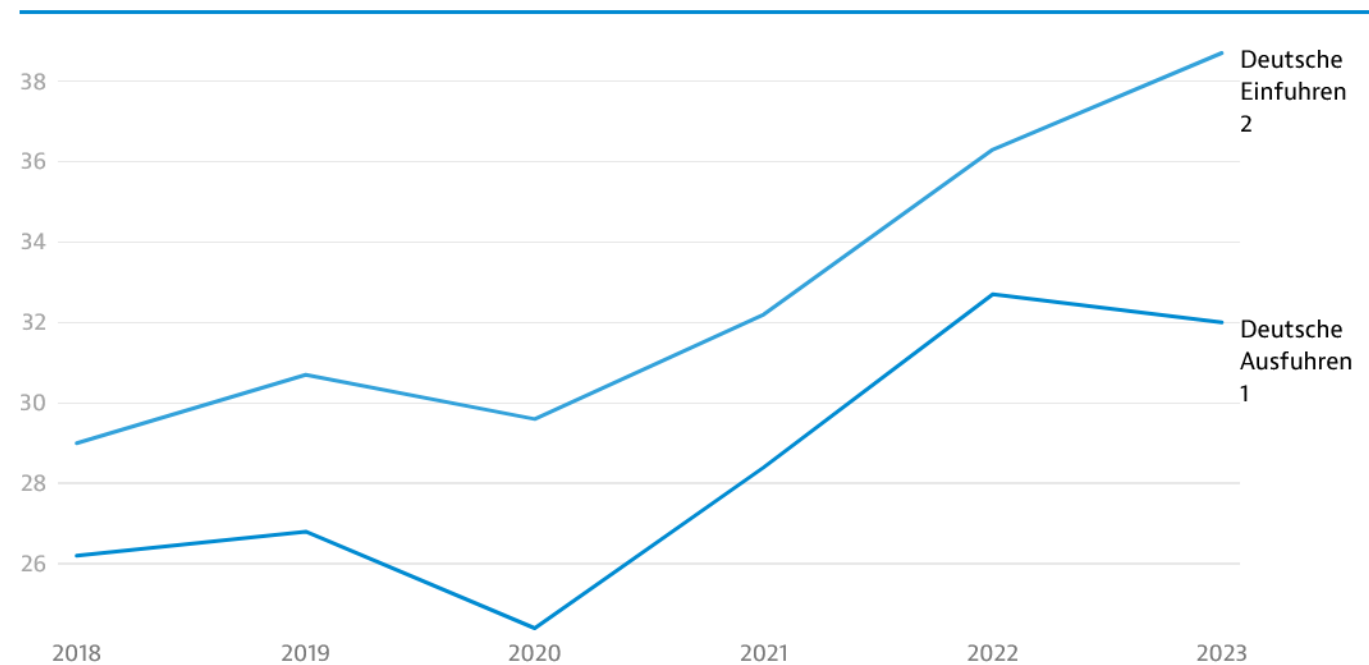
A két ország kapcsolatának megítélése a 2024. évi Német-Magyar Barométer tükrében

- a két ország kapcsolatát jónak itélő magyarok
- a két ország kapcsolatát jónak itélő németek

Magyar-német áruforgalom az Eurostat adatai alapján 2018 és 2023 között

Deutscher Außenhandel mit Ungarn
in Milliarden Euro

1 Free on Board (fob); 2 Cost, Insurance, Freight (cif).

Quelle: Eurostat 2024

A magyar-német áruforgalom alakulása a KSH adatai szerint

Ungarische Statistik (Quelle: KSH)

	Werte (Mio. EUR)			Veränderung zum Vorjahr (%)		Anteil Deutschlands (%) an	
	Ausfuhren nach DE	Einfuhren aus DE	(ungar.) Saldo	Ausfuhren nach DE	Einfuhren aus DE	ungar. Ausfuhren	ungar. Einfuhren
1995*	2 856	2 789	-66	11.9	-3.1	30.0	24.0
2000*	11 370	8 899	2 471	26.1	15.9	37.3	25.5
2005*	15 068	14 649	420	6.9	3.0	30.1	27.7
2010*	17 943	15 831	2 112	18.7	15.2	25.1	24.0
2015	24 639	21 440	3 199	6.1	8.1	27.2	26.2
2016	25 538	22 521	3 018	3.6	5.0	27.5	27.0
2017	27 670	24 613	3 057	8.3	9.3	27.5	26.6
2018	28 581	25 764	2 817	3.3	4.7	27.3	25.9
2019	30 214	26 471	3 743	5.7	2.7	27.7	25.3
2020	29 254	24 373	4 881	-3.2	-7.9	27.9	24.5
2021	31 769	27 912	3 857	8.6	14.5	26.6	23.7
2022	35 836	31 974	3 862	12.8	14.6	25.1	21.1
2023	39 193	31 658	7 535	9.4	-1.0	26.3	22.6

A magyar-német áruforgalom alakulása a destatis adatai szerint

Deutsche Statistik (Quelle: destatis)

	Werte (Mio. EUR)			Veränderung zum Vorjahr (%)		Anteil (%) Ungarns an	
	Einfuhren aus HU	Ausfuhren nach HU	(deutscher) Saldo	Einfuhren aus HU	Ausfuhren nach HU	deutschen Einfuhren	deutschen Ausfuhren
1995*	3 533	3 593	61	27.7	10.2	0.92	1.06
2000*	10 633	10 299	-334	18.6	21.4	1.78	1.91
2005*	14 209	13 645	-564	5.9	6.5	1.81	2.17
2010*	16 388	14 133	-2 254	19.0	21.1	1.72	1.77
2015	23 777	21 822	-1 955	8.2	10.0	1.99	2.30
2016	24 994	22 751	-2 243	5.1	4.3	2.08	2.38
2017	26 386	24 958	-1 427	5.6	9.7	2.06	2.42
2018	27 374	26 248	-1 126	3.7	5.2	2.08	2.41
2019	28 650	26 976	-1 675	4.7	2.8	2.16	2.44
2020	27 495	24 645	-2 850	-4.0	-8.6	2.28	2.40
2021	29 623	28 999	-624	7.7	17.7	2.15	2.41
2022	34 131	32 974	-1 157	15.2	13.7	2.14	2.19
2023	36 878	31 564	-5 314	8.0	-4.3	2.36	2.33

Németország külkereskedelmi forgalma a közép- és kelet-európai térség három legnagyobb országával 2023-ban a Szövetségi Statisztikai Hivatal adatai alapján

Ország	Német kivitel milliárd €	Változás %	Rész- arány %		Ország	Német behozatal milliárd €	Változás %	Rész- arány %
Összesen	1.562,36	-2,0	100,0		Összesen	1.352,80	-10,1	100,0
Ebből								
5. Lengyel- ország	89,27	-3,7	5,7		4. Lengyel- ország	80,47	2,7	5,9
12. Cseh- ország	52,39	-6,2	3,4		7. Cseh- ország	60,63	2,4	4,5
13. Magyar- ország	31,56	-4,3	2,0		12. Magyar- ország	36,88	8,0	2,7

Magyar-német gazdasági kapcsolatok egyes főbb ismérvei

Németország Magyarország tartósan legfontosabb partnerországa (exportban: 26,2 %, importban: 22,6 %-os részarány).

Nagy (legnagyobb) magyarországi befektető (*Audi, Mercedes, BMW, Robert Bosch, Continental, Knorr Bremse, Schaeffler, thyssenkrupp, ZF, Lidl, Aldi, Penny Markt*) ≈ befektetői aktivitás járműiparra és kiskereskedelemre koncentrálódik.

A válságjegyek ellenére tartósan nem szabad elhanyagolni Németországot, mint exportpiacot és befektetési partnert. A hazai közép- és kisvállalatok számára *Németország* hazánk tartósan fontosabb természetes partnere, mint *Ázsia* távoli országai, (megjegyezve, hogy a távoli piacok felé a németországi vásárokon lehet partnereket keresni).

Állami és vállalati/vállalkozói együttműködés a kutatásban, fejlesztésben, innovációban.

Célirányos piacépítés a gazdaságdiplomáciai és kamarai kapcsolati rendszer igénybe vételével.

Összefoglaló a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara (DUIHK) őszi konjunktúra-felméréséről

Nem várható gyors fellendülés

A DUIHK legfrissebb vállalati felmérése szerint igen gyenge lábon áll a gazdaságba és a saját üzleti kilátásokba vetett bizalom. Az üzleti várakozások, a beruházási és foglalkoztatási tervek inkább stagnálásra utalnak a következő tizenkét hónapra. A vállalatok háromnegyede a kereslet hiányát tekinti üzleti kockázatnak, de a munkaerőköltségek alakulását is minden második vállalat aggasztónak érzi. A közép-kelet-európai régió többi országával összehasonlítva Magyarországon számos területen inkább átlag alatti eredmények születtek a felmérés szerint.

Kockázati tényezők a DUIHK őszi konjunktúra-felmérésében feltett kérdésekre adott válaszok tükrében

Kockázati tényezők

A saját üzleti tevékenységet befolyásoló kockázatok rangsorában tükröződik egyrészt a gazdasági és üzleti helyzet, másrészt a gazdaságpolitikai keretek alakulása.

A gyenge növekedési kilátások fényében nem meglepő, hogy a legfontosabb kockázatok sorában a **gyenge kereslet** továbbra is a leggyakrabban megnevezett tényező, ráadásul mind a három fontos szektorban. Összesen a megkérdezettek 73 százaléka jelölte meg a keresletet – szemben a tavasszal mért 51 százalékos aránnyal.

A második helyen továbbra is a **munkaköltségek** alakulása szerepelt – ezt minden második vállalat tartja kockázatosnak, miközben a gyengélkedő gazdaság hatására a **munkaerőhiány** jelenleg valamivel kevésbé hangsúlyos probléma mint korábban. Ez az eredmény

összhangban áll a korábban bemutatott foglalkoztatási szándékokkal, miszerint még mindig pozitív a létszámbővítést és a létszámleépítést tervezők egyenlege. A munkaköltségek tekintetében egyébként hasonló eredményeket mértek a térség más országaiban is, a szakemberhiány viszont Magyarországon a régiós átlagnál enyhébb mértékű.

A **gazdaságpolitikai kereteket és a jogbiztonságot** most többen említik a kockázati tényezők között, mint korábban.

Ugyanez elmondható a **nyersanyag- és energiaárakra**. Utóbbi az energiaválság csúcsán, 2022. őszén a megkérdezettek 78 százaléka nevezte fontos kockázatnak, jelenleg ez az arány „mindössze” 26 százalékra esett vissza, bár az iparban még mindig 39 százaléknál áll.

Köszönöm a figyelmet!

Juhász Imre volt gazdasági szakdiplomata

juhasz.imre@yahoo.de, 06-30-6778391

